

INDLEDNING OG FORMÅL

Der findes to slags sæler i Vadehavet. Den mindst, som man ofte støder på ude ved sælkolonierne, er den spættede sæl. Bestanden af spættede sæler i Vadehavet har varieret meget i størrelse gennem tiderne. I dag er der 2.268 spættede sæler i det danske Vadehav og 33.300 i hele Vadehavet (Danmark, Tyskland og Holland). Bestanden de sidste par år er faldet lidt, for bestanden har været oppe på 41.700. En sådan populationsstørrelse er ikke set i Vadehavet siden omkring år 1900, inden sæljagten for alvor blev intensiveret i området. I løbet af få årtier faldt antallet af spættede sæler dramatisk som følge af den intense jagt. Nedgangen i bestanden fortsatte frem til 1977, hvor sælerne blev totalfredet i Danmark. Bestanden var da nede på små 2.000 individer i hele landet. Den anden og noget større sæl som der kommer flere og flere af i den danske del af Vadehavet er gråsælen. I dag er 145 gråsæler i den danske del og totalt er der blevet estimeret at der er 10.544 i hele Vadehavet (Danmark, Tyskland og Holland).

I dag drives der ikke længere jagt på sælerne i Vadehavet, hvilket tydeligt afspejles i deres roligere adfærd overfor mennesker. De er årvågne, men flygter ikke umiddelbart ved vores nærvær. Det betyder, at vi er i stand til at komme rigtig tæt på de store sælkolonier, når de hviler sig på den tørre havbund.

Denne øvelse er ikke udtænkt som en tur, hvor vi kommer hjem med resultater, der skal behandles osv. Turen giver til gengæld mulighed for at lære en masse om de danske sæler, deres adfærd, deres biologi, deres liv i Vadehavet samt en diskussion af konflikten mellem kystnære fiskere og sæler.

Dagen starter i naturskolen, hvor naturvejlederen vil holde et oplæg omhandlende sælerne og dagens tur ud til sælkolonien. Vi laver herefter en øvelse hvor vi, med udgangspunkt i en case, diskuterer aktuelle problemstillinger omkring sæler og fiskeri (det er også muligt at I laver denne øvelse hjemmefra som forberedelse eller opsamling på forløbet). Herigennem får vi indblik i hvilke etiske, praktiske og økonomiske udfordringer man står overfor i forvaltningen af dansk natur. Dele af denne opgave forberedes hjemmefra!

Efter dagens oplæg i naturskolen går turen ud til en af de større sælkolonier. Vi skal med traktorbus fra Vadehavscentret til Mandø, hvor vi står af ved havdiget på nordsiden af øen. Herfra går turen til fods ca 3 km ud over havbunden. Vi stopper ved en enorm tidevandsrende, der er så dyb, at vi umuligt kan krydse den. Det ved sælerne. Derfor bliver de også liggende på den anden side af renden og holder øje med os.

Vi sætter teleskoper op og får et godt kig på sælerne. Derudover tæller vi dagens bestand. Den kan variere lige fra 20 dyr til 300 dyr.

ØVELSE: SKAL SÆLBESTANDEN REGULERES?

Varighed: ca. 60 min

CASE

Regeringen har bedt Naturstyrelsen om at udarbejde en ny handlingsplan vedrørende sæler i Danmark, fordi flere og flere fiskere mener, at deres erhverv er stærkt truet af den voksende population af sæler. Men der er mange, der har meninger om hvorvidt den danske bestand af sæler skal reguleres eller ej, og om hvilke midler man skal bruge i en eventuel regulering. Der er derfor mange, der skal tages hensyn til, når der skal laves naturforvaltning. Der skal tages højde for eksisterende lovgivning og bestemmelser, ny forskning eller manglende viden, økonomiske konsekvenser samt etiske og principielle overvejelser. Naturstyrelsen har derfor indkaldt til et høringsmøde. På dette møde skal parterne komme til enighed om hvilke hovedformål og metoder der skal være gældende for udarbejdelsen af den nye handlingsplan. Der er en stram tidsplan for udarbejdelsen af handlingsplanen, så parterne skal nå til enighed i dag.

Denne øvelse er en paneldebat, hvor I, i grupper på 3-4, skal repræsentere forskellige interesser i debatten. **Der foreligger et sæt korte tekster til forberedelse til hver gruppe – print og læs dem hjemmefra!** Og suppler med materiale I selv har fundet.

Formålet med casen er at give deltagerne oplevelsen af, hvordan det er at være i en debat, hvor man på den ene side snakker om fakta og på den anden side følelser. To ting som ikke kan sammenlignes, men alligevel altid spiller en rolle i en debat. Hvordan snakker man til andre, som snakker et andet sprog fx fakta vs. følelser? Samtidig bliver deltagerne pålagt en holdning som de måske ikke er enig i, men alligevel skal prøve at forsvare så godt de kan ud fra den tildelte litteratur og egen viden.

1. Ved ankomst eller før ankomst uddeles rollekort
Dette gøres, da nogle ting som bliver nævnt under rundvisningen, kan være relevante for nogle roller.
2. Hvis deltagerne ikke havde fået rollerne før ankomst, bliver der efter rundvisningen udleveret litteratur til rollerne. Her får eleverne mulighed for at læse det igennem. 10-15 min.
3. Grupperne har forskellige opgaver:
Forskerne (**E**) skal forberede en fremlæggelse af jeres vigtigste forskningsresultater.
Fagfolkene fra Miljøstyrelsen (**D**) skal forberede en præsentation af den eksisterende lovgivning vedr. regulering af sæler både nationalt og internationalt. Hvad siger den biologiske teori (**F**) om populationsstørrelser generelt og bør vi gribe ind? Politikere og turisterne samt organisationer (**A, B, C, G**) skal forberede deres bedste argumenter til debatten.

Overvej desuden: Hvilke argumenter I regner med at de andre grupper kommer med?
Og hvad er jeres modargumenter? 10 min.

4. Ordstyrer starter med at fortælle om hvad status er på sælerne. Derefter fremlægger hver gruppe deres vigtigste pointer. Hver gruppe får 2 minutter (!) til dette.
5. Grupperne bliver parret af ordstyrer. Prøv at finde frem til kompromis mellem grupperne. Åben debat med ordstyrer. 5-7 min.
6. Grupperne bliver igen parret med nogle nye, prøv igen og se om I kan komme frem til et kompromis, så alle er glade. 5-7 min.
7. Hver gruppe får mulighed for, hvad deres forslag er til en handlingsplan. Hver gruppe får 2 minutter til dette.
8. Resultatet af mødet opridses. Hvis man har indvendinger, kan problemstillingen tages op igen i næste regeringsperiode. 5 min.